

OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

Etapa locală

Clasa a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timp de lucru: 3 ore. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Total: 120 de puncte.

Citește cu atenție următoarele texte și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru:

A. *Sub lumina trandafirie a unui blând apus de soare, pământul pare adâncit într-o odihnă neclintită: frunzele ațipesc, pregătindu-se pentru tihnitul somn al nopții; în depărtări, miriștile scânteiază singuratice, ca niște țesături de fir; iazul își așterne fața umedă, sorbind, până în adânc, din lumina asfințitului. Din jos, din văi, răsună talanca; iar pe deal, în vii, doinește fluierul. În aer, un popor întreg de rândunele se pregătește de plecare; s-au adunat rând pe rând de prin părțile acestea și, de bucurie, în zbor nebun, străbat văzduhul ca niște săgeți. Atrase de întinsul sclipitor al iazului, ele se lasă deasupra lui, ca o perdea, apoi, răzlețindu-se în ciripiri ascuțite, se avântă cu toatele înspre păduricea de sălcii; ascunzându-se, rățăcesc prin frunzișul răcoros, apoi o iau de-a lungul miriștilor și iar se întorc în bătaia lină a aripilor. De după deal vine în zbor rotat un uliu. Pasărea de pradă pare că nu ia în seamă mulțimea paserilor călătoare. Ele îl zăresc; un strigăt de îmbărbătare, și stolul întreg năvălește la luptă. Uliul ocolește iscusit prin aer și piere cu repeziciunea fulgerului dincolo de deal. A scăpat! Rândunelele, vesele de această fugă, plutesc sus, crezând că l-or mai vedea; zarea rămâne însă limpede și dânsele se întorc obosite de se înșiră pe vârful șurelor de paie.*

(Emil Gârleanu, **Puișorii**)

B. *Și tot vorbindu-mi, ieșirăm într-o poiană largă. Arini înalți închideau pe margini lumina soarelui în asfințit, o pajiște verde ca buraticul întindea un covor moale, mătăsos, în jurul unei fântâni cu cumpănă. O găinușă, zburând la fața pământului, se înfundă în întunericul dumbrăvii și la colacul de piatră de sub ciutură¹ ne oprirăm, într-o liniște pe care nici cel mai ușor zgomot n-o tulbura. Soarele strecura fulgere prin vârfurile arinilor și răcoarea amurgului începea să izvorască din pământul jilav al pădurii. [...]*

În fundul dumbrăvii, departe, tresări râsul moale al unui porumbel sălbatic, pe când gălgăitul înăbușit al porumbiței se auzea încet și dulce ca o plângere.

Bătrânul tăcea, apoi mă atinse ușor pe umăr și-și înălță capul. Privii și eu în sus. Pe deasupra poienii, din asfințit, veneau șiraguri de dumbrăvenci². Fâlfâiau des în lumina de sus a amurgului, zburau în zvâcniri scurte mișcându-și cozile lungi și penele luceau albastrii, ca bătute cu pietre scumpe prin aurul luminii. Treceau zeci și sute, șiraguri lungi, nesfârșite, prin albastru, sus, și eu priveam dus, pe când din dumbravă, din jur, creștea umbra înserării, ca din răsufierea pământului.

(Mihail Sadoveanu, **La noi în Vișoara. Sfaturi vechi**)

¹ciutură, ciuturi (s.f.) – găleată sau vas făcut din doage ori dintr-un trunchi scobit, care servește la scos apa din fântână.

²dumbrăveancă, dumbrăvenci/dumbrăvence (s.f.) – pasăre migratoare cu pene albastre-verzui.

SUBIECTUL I – 80 de puncte

a. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Selectează, din textele-suport, patru figuri de stil diferite și precizează felul acestora. **8 puncte**
2. Explică, într-un text de 4-5 rânduri, valoarea expresivă a unei figuri de stil, la alegere, identificate la exercițiul anterior. **8 puncte**

b. Scrierea despre textul literar (25 de puncte)

Prezintă două caracteristici ale descrierii, într-o compunere de 15-20 de rânduri, utilizând, pentru exemplificare, secvențe din ambele texte propuse.

c. Scrierea imaginativă (25 de puncte)

Alcătuiește o compunere narativă de 20 – 25 de rânduri, în care să-ți imaginezi că tu ești personajul-povestitor din textul lui Mihail Sadoveanu și te întâlnești cu puiul unui urs brun. Propune un titlu adecvat.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere:

- respectarea structurii specifice unei compuneri;
- corelarea conținutului compunerii cu titlul;
- integrarea, în compunerea ta, a dialogului, narațiunii și a unor scurte secvențe descriptive;
- viziune originală asupra temei abordate;
- încadrarea compunerii în numărul de rânduri indicat.

Redactare pentru răspunsurile de la punctele **b.** și **c.** – **14 puncte**: *unitatea compoziției – 2p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul – 3p.; coerența textului – 2p.; ortografie – 3p.* (0-1 greșeli-3p.; 2-3 greșeli-2p.; 4 greșeli-1p.; peste 4 greșeli-0p.); *punctuația și așezarea în pagină – 2p.; creativitate și originalitate – 2p.*

SUBIECTUL al II-lea – 10 puncte

Practica rațională și funcțională a limbii

Construiește un dialog de 10-12 replici, între un băiat și o fată, despre *impresia produsă de lectura unuia dintre fragmentele citate.*

SUBIECTUL al III-lea – 20 de puncte

1. Construiește două enunțuri în care să demonstrezi omonimia termenilor: *somn* și *care*.

4 puncte

2. Transcrie, din textele-suport, patru substantive în cazuri diferite, precizându-le.

4 puncte

3. Extrage, din textul **B**, o propoziție simplă și o propoziție dezvoltată.

8 puncte

4. Explică semnele de punctuație și de ortografie din următorul enunț: *S-au adunat rând pe rând de prin părțile acestea și, de bucurie, în zbor nebun, străbat văzduhul ca niște săgeți.*

4 puncte